

De Stemming van 6 november 2016

Het is een verbluffend stabiele periode. Al 2 maanden zien we amper verschuivingen. En dat dan nog wel in een periode waar ook Prinsjesdag en de Algemene Beschouwingen in vielen. De vraag is wat er moet gebeuren om de kiezers weer in beweging te krijgen? Wellicht gaat dat pas gebeuren na de echte start van de verkiezingscampagne. Dat blijkt dan doorgaans na het eerste debat te zijn.

zetels	TK2012	21-08 2016	30-10 2016	6-11 2016	Versch in 1 week	Versch in 11 weken	Versch met TK2012
VVD	41	24	27	27		3	-14
PvdA	38	9	10	10		1	-28
PVV	15	35	27	27		-8	12
SP	15	15	13	13		-2	-2
CDA	13	17	17	17			4
D66	12	13	15	15		2	3
ChristenUnie	5	6	6	6			1
GroenLinks	4	16	15	15		-1	11
SGP	3	3	3	3			
Partij voor de Dieren	2	4	4	4			2
50PLUS	2	6	9	9		3	7
VNL		0	2	2		2	2
DENK		2	2	2			2
Totaal	150	150	150	150			
VVD+PvdA	79	33	37	37		4	-42
VVD+CDA+D66+PvdA	104	63	69	69		6	-35
VVD+CDA+D66+GroenLinks	70	70	74	74		4	4
VVD+CDA+D66+SP	81	69	72	72		3	-9
VVD+CDA+SP+GroenLinks	73	72	72	72			-1

Net zoals twee maanden geleden zijn de vertrouwenscijfers gemeten van de lijsttrekkers van de verschillende partijen. Bij de PvdA hebben we dat vastgesteld voor Samsom en Asscher. (Bij Monasch zijn er geen oude scores aanwezig. Eind van deze maand zullen we een meting gaan doen rondom de lijsttrekkersverkiezing binnen de PvdA)

We gaan alleen in op de scores die in twee weken meer dan 0,1 gestegen of gedaald zijn. De dalers met 0,3 zijn dan Rutte en Klaver. De stijgers met 0,2 of 0,3 zijn Roos, Wilders en Krol.

vertrouwenscijfers lijsttrekkers TK2017	dec 2014	dec 2015	sep 2016	nov 2016	versch. nov-sep 2016
Sybrand Buma	4,1	4,8	4,8	4,8	0,0
Emile Roemer	4,5	4,6	4,5	4,5	0,0
Lodewijk Asscher*	4,7	4,4	4,6	4,6	0,0
Mark Rutte	4,2	4,2	4,7	4,4	-0,3
Alexander Pechtold	4,5	4,1	4,4	4,4	0,0
Jesse Klaver	-	4,4	4,6	4,3	-0,3
Kees van der Staaij	4,0	4,1	4,3	4,2	-0,1
Gert-Jan Segers	-	3,8	3,9	4,0	0,1
Marianne Thieme	3,6	3,9	3,8	3,9	0,1
Geert Wilders	3,9	4,3	3,7	3,9	0,2
Diederik Samsom*	3,5	3,4	3,6	3,7	0,1
Henk Krol	2,7	3,9	3,2	3,4	0,2
Jan Roos	-	-	3,1	3,4	0,3

- zie volgende bladzijde

Op de 5 lijsttrekkers met een verschuiving van meer dan 0,1 overall, wordt dieper ingegaan. De daling van Mark Rutte kan komen, doordat de score van begin september van hem positief was beïnvloed doordat hij toen in veel tv-programma's optrad. Nu is zijn score weer dichterbij die van het laatste jaar. De daling van Jesse Klaver is opmerkelijk. Behalve bij de CDA- en PvdA-kiezers zien we een duidelijke daling.

Wilders, Krol en Roos laten alle drie een stijging zien. Roos scoort duidelijk beter bij de PVV-kiezers. Ook stijgen zijn heel negatieve scores bij kiezers van de linkse partijen met gemiddeld 0,5. Krol begint ook weer wat omhoog te kruipen bij kiezers van PVV, PvdA en GroenLinks. Wilders laat ook over vrijwel de hele lijn wat hogere cijfers zien. Maar ook bij hem blijven de meeste scores gemiddeld onder de 4,0.

Vertrouwendcijfers lijsttrekkers TK2017

vertrouwendcijfers	Huidig stemgedrag								
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
Mark Rutte, sep 2016	4,7	2,5	8,3	5,4	6,1	6,0	2,5	5,1	3,2
Mark Rutte, nov 2016	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	0,1	-0,5	-0,5	-0,9	-0,2
Jesse Klaver, sep 2016	4,6	2,3	4,7	4,0	6,3	6,4	5,0	8,4	4,8
Jesse Klaver, nov 2016	-0,3	-0,3	-0,7	0,6	-0,5	0,0	-0,3	-0,6	-1,6
Geert Wilders, sep 2016	3,7	7,6	3,0	2,6	1,5	1,3	2,8	1,4	3,0
Geert Wilders, nov 2016	0,2	0,1	0,2	0,7	0,4	0,1	-0,1	0,2	1,7
Henk Krol, sep 2016	3,2	3,1	3,2	3,2	3,2	2,4	3,2	2,4	6,9
Henk Krol, nov 2016	0,2	0,4	-0,1	-0,1	0,1	0,4	0,3	1,2	0,0
Jan Roos, sep 2016	3,1	3,7	3,2	3,0	2,9	1,9	2,2	2,1	3,2
Jan Roos, nov 2016	0,3	0,8	-0,3	0,0	-0,3	0,4	0,4	0,7	0,6

Opvallend is daarnaast hoe scherp de huidige kiezers van PVV en VVD tegenover elkaars lijsttrekkers staan. Rutte scoort 8,0 bij zijn eigen kiezer en 2,2 bij de kiezers van de PVV. Wilders scoort 7,7 bij zijn eigen kiezers en 3,2 bij de VVD-kiezers. Dit geeft de indruk dat er bij de aanstaande verkiezingen verder weinig electoraal verkeer zal komen tussen PVV en VVD. Iets wat bevestigd wordt door de volgende tabel, waarin staat welke partijen nog meer een kans maken op een stem gerelateerd aan het huidige stemgedrag. De VVD is vooral in concurrentie met CDA en D66. D66 is vooral in concurrentie met VVD, PvdA en GroenLinks. GroenLinks met D66, PvdA, SP en Partij voor de Dieren. PvdA is vooral in concurrentie met GroenLinks, D66 en SP.

Welke partijen hebben nog meer een kans?

verticaal gepercenteerd	Huidig stemgedrag								
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks	50Plus
PVV	8%		12%	8%	5%	1%	10%	3%	23%
VVD	11%	8%		29%	20%	2%	0%	4%	11%
CDA	14%	10%	20%		15%	3%	3%	7%	16%
D66	15%	2%	25%	16%		36%	6%	37%	7%
PvdA	8%	1%	5%	4%	20%		6%	36%	1%
SP	14%	16%	1%	5%	7%	20%		29%	23%
GrLnks	15%	2%	2%	10%	41%	55%	32%		4%
50Plus	9%	16%	2%	7%	1%	4%	12%	3%	
CU	8%	4%	10%	21%	2%	9%	3%	7%	7%
SGP	5%	4%	8%	10%	1%	0%	0%	0%	4%
Partij voor de Dieren	12%	13%	2%	2%	7%	10%	22%	28%	12%
Overige partijen	15%	41%	11%	15%	8%	11%	6%	5%	14%
Geen enkele partij	28%	30%	39%	30%	28%	25%	28%	18%	28%
Totaal	162%	147%	137%	157%	155%	176%	128%	177%	150%